

УДК 005.332.4+669

МЕЛІХОВ АНДРІЙ,

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств
Приазовського державного технічного університету, м. Маріуполь

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЇ ЗА ПОКАЗНИКАМИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

У статті оцінено результати функціонування підприємств металургії України на основі зіставлення рівнів конкурентоспроможності та інноваційної активності підприємств. Запропоновано матрицю визначення стадії життєвого циклу інтегрованих підприємств металургії залежно від рівнів конкурентоспроможності та інноваційної активності. Поєднання оцінки конкурентоспроможності металургійних підприємств з аналізом інноваційного потенціалу дозволило вдосконалити управління підприємствами галузі й покращити ефективність їх функціонування в сучасних ринкових умовах.

Ключові слова: конкурентоспроможність; інноваційна активність; потенціал; підприємства металургії; кластер.

Постановка проблеми. Підприємства металургії на сьогодні працюють у складних ринкових умовах і потребують удосконалення управління ними з метою покращення результатів їх функціонування та підвищення конкурентоспроможності на сучасних внутрішніх та зовнішніх ринках. Доцільним постає проведення оцінки рівня конкурентоспроможності металургійних підприємств України на основі розрахунку інтегральних показників функціонування та їх поєднання з показниками інноваційної активності досліджуваних підприємств для всебічного аналізу потенціалу підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченням питань ефективного функціонування сучасних металургійних підприємств займаються Н. Дутова [1], О. Луппол [2], Ю. Макогон, М. Шпундра [3], Л. Матросова, Я. Коротіна [4], О. Шутаєва [5]. Аспекти дослідження конкурентоспроможності підприємств металургії в сучасних умовах розвитку розглянуті в працях Л. Горошкової, В. Волкова [6], Т. Кібук [7], О. Майбороди [8], О. Мезенцевої [9]. Дослідженню інноваційної складової конкурент-

ного розвитку сучасних підприємств приділяли увагу такі вчені, як Т. Пожуєва [10], Ю. Вдовенко [11], Т. Балацай [12], Т. Жучок [13], А. Кривчиков [14], Б. Андрушків [15], А. Землянікін [16].

Зауважимо, що дослідження вказаних авторів є суттєвим теоретичним та практичним підґрунтям для подальших удосконалень. Доцільним постає зіставлення можливостей конкурентоспроможності та інноваційної активності металургійних підприємств України з метою покращення ефективності їх функціонування та розвитку в сучасних ринкових умовах.

Метою статті є оцінка результатів функціонування підприємств металургії України на основі зіставлення рівнів конкурентоспроможності та інноваційної активності підприємств.

Виклад основного матеріалу. Дослідження рівня конкурентоспроможності запропоноване для провідних підприємств металургії України, які в рамках проведеного попереднього аналізу згруповані в сім кластерів із визначеними особливостями інноваційної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1. - Досліджувані підприємства металургії України та їхня приналежність до сформованих кластерів інноваційної активності

№	Підприємства	Кластери
1	ПрАТ «Азовський машинобудівний завод»	I
2	ПАТ ХЗ КПУ «Пригма-прес»	I
3	ПрАТ «Донецький електрометалургійний завод»	II
4	ТОВ «Дніпровський трубний завод»	II
5	ПАТ «Алчевський металургійний комбінат»	II
6	ТОВ важкого вагобудування «Точмаш»	II
7	ПрАТ «Азовелектросталь»	III
8	ПАТ «Сумське машинобудівне НВО ім. Фрунзе»	III
9	ВАТ Київський завод «Агромаш»	III
10	ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча»	IV
11	ПАТ «Електродвигун»	IV
12	ПАТ «Харцизький трубний завод»	V
13	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	V
14	ПАТ «Донецьксталь»	VI
15	ПАТ «МК Азовсталь»	VI
16	ПрАТ «Дніпровський завод «Алюмаш»	VI
17	ПАТ «Єнакієвський металургійний завод»	VII
18	ПАТ «Запоріжтрансформатор»	VII

Рівень конкурентоспроможності металургійних підприємств базується на визначенні інтегрального показника конкурентоспроможності, розрахунок якого складається з визначення інтегральних показників фінансового, виробничого, маркетингового факторів та коефіцієнта рівня цін (K_{PC}). Інтегральний показник фінансового фактора ($I_{\Phi\Phi}$) розраховується на основі даних фінансової звітності досліджуваних підприємств протягом 2013 р. і враховує такі показники: інтегральний показник ліквідності, інтегральний коефіцієнт структури капіталу, інтегральний коефіцієнт рентабельності підприємства, інтегральний показник діло-

вої активності. Інтегральний показник виробничого фактора (I_{BF}) враховує такі показники: фондвіддача, продуктивність праці, собівартість одиниці продукції, коефіцієнт нерівномірності поставок на склад. Інтегральний показник маркетингового фактора (I_{MF}) базується на розрахунках показників рентабельності продажів, коефіцієнта ринкової частки, коефіцієнта доведення продукції до споживача. Усі перелічені показники розраховують на основі даних фінансової звітності за 2013 р. досліджуваних підприємств металургії. Результати розрахунків для кожного з підприємств наведені в табл. 2.

Таблиця 2. - Результати розрахунку інтегральних показників

№	Підприємства	$I_{\Phi\Phi}$	I_{BF}	I_{MF}	K_{PC}
1	ПрАТ «Азовський машинобудівний завод»	0,6199	1,8838	0,0271	0,3846
2	ПАТ ХЗ КПУ «Пригма-прес»	0,4958	3,3825	0,0309	0,0096
3	ПрАТ «Донецький електрометалургійний завод»	0,4371	2,6373	0,0839	0,9346
4	ТОВ «Дніпровський трубний завод»	0,6523	5,4021	0,0518	0,2846
5	ПАТ «Алчевський металургійний комбінат»	0,6992	2,3590	0,1021	0,8846
6	ТОВ важкого вагобудування «Точмаш»	0,1772	2,3089	0,0446	0,2296
7	ПрАТ «Азовелектросталь»	0,6139	4,3984	0,0528	0,3196
8	ПАТ «Сумське машинобудівне НВО ім. Фрунзе»	0,6062	2,4493	0,0642	0,5346
9	ВАТ Київський завод «Агромаш»	0,9850	3,7586	0,0182	0,5846
10	ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча»	0,7386	3,7436	0,1310	0,1846
11	ПАТ «Електродвигун»	0,8584	4,9207	0,1002	0,3846
12	ПАТ «Харцизький трубний завод»	0,6001	4,9987	0,0601	0,4346
13	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	0,7136	2,8634	0,0337	0,6846
14	ПАТ «Донецьксталь»	0,5885	4,2644	0,0211	0,8846
15	ПАТ «МК Азовсталь»	0,5327	4,0191	0,0428	0,7846
16	ПрАТ «Дніпровський завод «Алюмаш»	0,5675	5,1420	0,0299	0,7846
17	ПАТ «Єнакієвський металургійний завод»	0,6488	4,9953	0,0207	0,3846
18	ПАТ «Запоріжтрансформатор»	0,5711	6,8483	0,0367	0,1846

Таким чином, розраховані інтегральні показники є основою для оцінки результатів функціонування підприємств галузі шляхом розрахунку інтегрального показника конкурентоспроможності підприємств. Цей показник певною мірою враховує розраховані інтегральні показники, і визначення частки врахування кожного з них запропоновано проводити методом експертних оцінок. Визначення інтегрального показника конкурентоспроможності з урахуванням результатів експертного методу пропонується за формулою:

$$I_K = 0,4 \cdot I_{\Phi\Phi} + 0,1 \cdot I_{BF} + 0,2 \cdot I_{MF} + 0,3 \cdot K_{PC}, \quad (1)$$

де I_K - інтегральний показник конкурентоспроможності, $I_{\Phi\Phi}$ - інтегральний показник фінансового факто-

ра, I_{BF} - інтегральний показник виробничого фактора, I_{MF} - інтегральний показник маркетингового фактора, K_{PC} - коефіцієнт рівня цін.

Згідно з результатами експертного методу, 40 % впливу на показник конкурентоспроможності підприємства металургії здійснюють фінансові фактори, 10 % - виробничі фактори, 20 % - маркетингові фактори, 30 % - фактори конкурентоспроможності товарів.

Залежно від розрахованого інтегрального показника конкурентоспроможності характеристика конкурентоспроможності досліджуваного металургійного підприємства визначається за шкалою, наведеною в табл. 3.

Таблиця 3. - Шкала оцінювання інтегрального показника рівня конкурентоспроможності підприємств (доопрацьовано [17, с. 125; 18])

Інтервал інтегрального показника	Рівень конкурентоспроможності підприємства	Характеристика
[0; 0,2]	Критичний	Рівень не достатній для нормального функціонування підприємства. Виникає гостра необхідність застосування заходів зі сприяння виходу суб'єкта господарювання з кризового стану.
[0,2; 0,37]	Низький	Рівень характеризує поступове подолання підприємством кризових явищ, однак не достатній для забезпечення нормального функціонування, розвитку та підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання.
[0,37; 0,57]	Прийнятний	Рівень є достатнім для забезпечення нормальної діяльності підприємства, потребують нарощування окремі складові конкурентоспроможності з метою виходу на більш якісний рівень функціонування.

Продовження табл. 3

Інтервал інтегрального показника	Рівень конкурентоспроможності підприємства	Характеристика
[0,57; 0,7]	Достатній	Діяльність підприємства характеризується стабільністю, економічний потенціал є достатнім для ефективного функціонування, нарощування прибутковості та платоспроможності суб'єкта господарювання.
[0,7; 0,9]	Високий	Усі складові використовуються досить ефективно, підприємство характеризується достатнім рівнем прибутковості, платоспроможності та фінансової стійкості. Високий рівень дозволяє суб'єкту господарювання впроваджувати заходи з подальшого розвитку та завоювання нових ринків збуту.
[0,9; 1,0]	Еталонний	Ідеальний рівень економічного потенціалу, який є метою будь-якого господарського суб'єкта, адже свідчить про максимально можливу ефективність його діяльності.

Результати розрахунку інтегральних показників конкурентоспроможності для досліджуваних підприємств наведені в табл. 4 у поєднанні з характеристикою рівня конкурентоспроможності. Оскільки метою статті виступає одночасний аналіз рівня конкурентоспроможності та інноваційної активності металургійних підприємств України, то в табл. 4 наведено рівень інно-

ваційного потенціалу підприємств (I_{Π}) та його характеристика, що базується на попередніх дослідженнях та розрахунках [19]. Характеристика інноваційного потенціалу визначається за шкалою залежно від рівня інноваційного потенціалу кожного досліджуваного металургійного підприємства (табл. 5) [18, с. 205-206].

Таблиця 4. - Результати розрахунку інтегрального показника конкурентоспроможності в поєднанні з рівнем інноваційного потенціалу підприємств металургії

№	Підприємства	I_k	Рівень конкурентоспроможності	I_{Π}	Характеристика інноваційного потенціалу
1	ПрАТ «Азовський машинобудівний завод»	0,5571	прийнятний	0,0196	депресія
2	ПАТ ХЗ КПУ «Пригма-прес»	0,5457	прийнятний	0,0101	депресія
3	ПрАТ «Донецький електрометалургійний завод»	0,7357	високий	0,4987	прогресія
4	ТОВ «Дніпровський трубний завод»	0,8969	високий	0,0623	депресія
5	ПАТ «Алчевський металургійний комбінат»	0,8014	високий	0,2371	рецесія
6	ТОВ важкого вагобудування «Точмаш»	0,3796	прийнятний	0,0690	депресія
7	ПрАТ «Азовелектросталь»	0,7918	високий	0,2005	рецесія
8	ПАТ «Сумське машинобудівне НВО ім. Фрунзе»	0,6606	достатній	0,2606	рецесія
9	ВАТ Київський завод «Агромаш»	0,9489	еталонний	0,1976	депресія
10	ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча»	0,7514	високий	0,2651	рецесія
11	ПАТ «Електродвигун»	0,9709	еталонний	0,1518	депресія
12	ПАТ «Харцизький трубний завод»	0,8823	високий	0,1465	депресія
13	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	0,7839	високий	0,1025	депресія
14	ПАТ «Донецьксталь»	0,9315	еталонний	0,3199	рецесія
15	ПАТ «МК Азовсталь»	0,8589	високий	0,3612	рецесія
16	ПрАТ «Дніпровський завод «Алюмаш»	0,9826	еталонний	0,5123	прогресія
17	ПАТ «Єнакієвський металургійний завод»	0,8786	високий	0,1290	депресія
18	ПАТ «Запоріжтрансформатор»	0,9760	еталонний	0,1231	депресія

Таким чином, результати розрахунку рівня конкурентоспроможності підприємств металургії свідчать, що більшості підприємств притаманні високий та еталонний рівні конкурентоспроможності, що передбачають високі рівні платоспроможності, ділової активності, прибутковості підприємств. Несуттєва частина підприємств металургії характеризується прийнятним рівнем конкурентоспроможності, який, у свою чергу, потребує нарощування окремих складових конкурентоспроможності з метою виходу на більш якісний рівень функціонування підприємств галузі.

Крім того, за рівнем інноваційного потенціалу металургійні підприємства характеризуються потенціалами на стадії депресії, рецесії та прогресії. Більшість підприємств галузі знаходяться на стадії депресії щодо характеристики інноваційного потенціалу, що говорить про критичний рівень потенціалу й необхідність виходу підприємства з кризового стану й уникнення можливості банкрутства. Інша категорія підприємств характеризується стадією рецесії, тобто особливої актуальності набуває ефективне використання існуючих ресурсів і можливостей цих підприємств, реалізація санаційних

Таблиця 5. - Шкала оцінювання рівня інноваційного потенціалу підприємств металургії

Інтервал показника	Характеристика інноваційного потенціалу	Особливості
[0; 0,2]	Потенціал у стадії депресії	Метою підприємства на цій стадії є вихід із кризового стану й уникнення можливості банкруства. Рівень потенціалу в цій ситуації є критичним, і метою менеджерів підприємства є максимально ефективно раціональне використання наявних можливостей суб'єкта господарювання.
[0,2; 0,4]	Потенціал у стадії рецесії	Погіршення загального стану підприємства на стадії рецесії призводить до значного зниження рівня потенціалу, негативно впливає на процеси його формування й розвитку. У таких умовах особливої актуальності набуває ефективне використання існуючих ресурсів і можливостей фірми, реалізація санаційних заходів у сфері інноваційної діяльності для максимально швидкого відновлення колишніх темпів розвитку підприємства й уникнення переходу в стан депресії.
[0,4; 0,6]	Потенціал у стадії прогресії	Спостерігається збільшення ресурсів і можливостей, розвиток потенціалу. У цій ситуації важливо забезпечувати всі необхідні умови для нарощення оборотів підприємства та досягнення стадії процвітання, що можливо за допомогою активної інноваційної діяльності, раціональних маркетингових та організаційно-управлінських рішень.
[0,6; 0,8]	Потенціал процвітання	Потенціал формується в умовах процвітання суб'єкта господарювання, характерна достатність необхідних ресурсів та можливість для їх нарощування і розвитку.
[0,8; 1,0]	Потенціал на піку розвитку	Високий або еталонний рівень потенціалу підприємства обумовлений наявністю достатньої кількості всіх необхідних видів ресурсів, високими темпами розвитку інноваційної діяльності підприємства.

заходів у сфері інноваційної діяльності для максимального швидкого відновлення колишніх темпів розвитку підприємства й уникнення переходу в стан депресії. Такі підприємства як ПрАТ "Донецький електрометалургійний завод" та ПрАТ "Дніпровський завод "Алюмаш" характеризуються рівнем інноваційного потенціалу в стадії прогресії, що говорить про поступовий розвиток потенціалу та підприємств у цілому.

Поєднання характеристик підприємств металургії України з точки зору конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу представлено у вигляді матриці на рис. 1.

Висновки

Таким чином, поєднання оцінки конкурентоспроможності металургійних підприємств з аналізом інноваційного потенціалу дозволяє вдосконалити управління підприємствами галузі й покращити ефективність їх функціонування в сучасних ринкових умовах. Для підприємств металургії, потенціал яких знаходиться на стадіях депресії та рецесії (I, II, III кластери), необхідна активізація інноваційної діяльності та підвищення інноваційного розвитку, що сприятиме підтриманню їхньої конкурентоспроможності на ринках на прийнятному та достатньому рівнях та її підвищенню в майбутньому до високого рівня. На підприємствах, яким притаманний високий та еталонний рівні конкурентоспроможності в поєднанні з інноваційним потенціалом у стадії депресії та рецесії (переважно III, VI, VII кластери), доцільним є впровадження нових сучасних підходів, інструментів інноваційної діяльності для її покращення та підтримання рівня конкурентоспроможності на високому рівні.

Металургійні підприємства України з високим та еталонним рівнем конкурентоспроможності та інноваційним потенціалом на стадії прогресії (II та VI кластери) повинні забезпечувати всі необхідні умови для нарощення оборотів у діяльності підприємства та досягнення стадії процвітання, що можливо за допомогою

активної інноваційної діяльності, раціональних маркетингових та організаційно-управлінських рішень, що й надалі підтримає рівень конкурентоспроможності на високому рівні.

Запропонована оцінка функціонування інтегрованих підприємств металургії України за показниками конкурентоспроможності та інноваційної активності є сучасним інструментом здійснення інноваційної діяльності та розвитку підприємств, що відображає вплив та взаємозв'язок інноваційного потенціалу та конкурентоспроможності підприємства на зовнішніх та внутрішніх ринках збуту. **Напрямами подальших досліджень** мають стати впровадження окреслених аспектів аналізу в практичну діяльність сучасних металургійних підприємств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дутова Н. В. Использование металлургическими предприятиями современных информационных технологий в сфере продаж / Н. В. Дутова // Економіка і організація управління : зб. наук. праць. - 2010. - № 1 (7). - С. 136-144.
2. Луппол О. Обґрунтування методу оцінки впливу реформування відносин власності на діяльність металургійних заводів України / О. Луппол // Схід. - 2003. - № 8 (58). - С. 28-30.
3. Макогон Ю. В. Криза у світовій економіці: стратегічні пріоритети металургії України / Ю. В. Макогон, М. Г. Шпундра // Стратегічні пріоритети. - 2009. - № 1(10). - С. 86-95.
4. Матросова Л. М. Аспекти антикризового управління виробничим потенціалом металургійних підприємств / Л. М. Матросова, Я. В. Коротіна // Економічний вісник Донбасу. - 2008. - № 2. - С. 90-96.
5. Шутаєва О. Реалізація експортного потенціалу металургійного комплексу України в контексті розвитку світового ринку металів / О. Шутаєва // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. - 2011. - Т. 24 (63). - № 1. - С. 246-257.
6. Горошкова Л. А. Особливості конкуренції у гірничо-

Рівень конкурентоспроможності	Рівень інноваційного потенціалу				Потенціал на піку розвитку
	Потенціал у стадії депресії	Потенціал у стадії рецесії	Потенціал у стадії прогресії	Потенціал процвітання	
Критичний					
Низький					
Прийнятний	ПрАТ «Азовський машинобудівний завод», ПАТ ХЗ КПУ «Пригма-прес», ТОВ важкого вагобудування «Точмаш» (I, II кластери)				
Достатній		ПАТ «Сумське машинобудівне НВО ім. Фрунзе» (III кластер) ПАТ «Алчевський металургійний комбінат», ПрАТ «Азовелектросталь», ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча», ПАТ «МК Азовсталь» (II, III, IV, VI кластери)		ПрАТ «Донецький електрометалургійний завод» (II кластер)	
Високий	ТОВ «Дніпровський трубний завод», ПАТ «Харцизький трубний завод», ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», ПАТ «Єнакієвський металургійний завод» (II, V, VII кластери)				
Еталонний	ВАТ Київський завод «Агромаш», ПАТ «Електродвигун», ПАТ «Запоріжтрансформатор» (III, IV, VII кластери)		ПАТ «Донецьксталь» (VI кластер)	ПрАТ «Дніпровський завод «Алюмаш» (VI кластер)	

Рис. 1. Матриця визначення стадії життєвого циклу інтегрованих підприємств металургії на основі зіставлення рівня конкурентоспроможності й інноваційної активності.

збагачувальному комплексі України / Л. А. Горошкова, В. П. Волков // Вісник наук. праць ДонДУУ. - 2011. - № 1 (55). - С. 177-187.

7. Кібук Т. М. Конкурентні переваги та проблеми металургійного сектора економіки України / Т. М. Кібук // Економіка та держава. - 2008. - № 7 (67). - С. 47-50.

8. Майборода О. Є. Шляхи підвищення конкурентоспроможності металургійної галузі / О. Є. Майборода // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут". - 2013. - № 67 (1040). - С. 46-52.

9. Мезенцева О. О. Міжнародна інвестиційна діяльність як чинник підвищення конкурентоспроможності металургійних підприємств / О. О. Мезенцева // Вісник Сумського державного університету. - 2011. - № 4. - С. 79-88.

10. Пожуєва Т. О. Організаційно-фінансове забезпечення розвитку інноваційного процесу на вітчизняних підприємствах / Т. О. Пожуєва // Екон. вісн. Донбасу. - 2012. - № 1. - С. 213-216.

11. Вдовенко Ю. В. Економіко-статистичний аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств Луганської області / Ю. В. Вдовенко // Екон. вісн. Донбасу. - 2012. - № 2. - С. 4-7.

12. Бацалай Т. М. Інтелектуальний капітал як специфічна характеристика інноваційно-активного підприємства / Т. М. Бацалай // Екон. вісн. Донбасу. - 2012. - № 2. - С. 82-88.

13. Жучок Т. М. Аналіз розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств у Луганській області / Т. М. Жучок // Екон. вісн. Донбасу. - 2012. - № 3. - С. 25-30.

14. Кривчиков А. А. Теоретико-методологічні основи визначення форм та етапів інноваційного процесу / А. А. Кривчиков // Екон. вісн. Донбасу. - 2012. - № 3. - С. 189-192.

15. Андрушків Б. М. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства / Б. М. Андрушків, Л. М. Мельник, Л. Я. Малюта. - Тернопіль : ТНТУ, 2010. - 278 с.

16. Землянкин А. И. О проблемах обеспечения конкурентных преимуществ организационных структур на основе инноваций / А. И. Землянкин, И. И. Лях // Економіка промисловості. - 2005. - № 4. - С. 95-101.

17. Лифиц И. М. Формирование и оценка конкурентоспособности товаров и услуг / И. М. Лифиц. - М. : Юрайт-Издат, 2009. - 335 с.

18. Маслак О. І. Управління економічним потенціалом підприємства на різних стадіях його життєвого циклу / О. І. Маслак, О. О. Безручко // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2014. - № 1. - С. 201-212.

19. Меліхов А. А. Кластерний аналіз інноваційної активності промислових підприємств України / А. А. Меліхов // Економіка і менеджмент 2013: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку : Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 24-25 квітня 2014 р.). - Дніпропетровськ : Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара, 2014.

Мелихов Андрей,

кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики предприятий Приазовского государственного технического университета, г. Мариуполь

ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТОВ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ИНТЕГРИРОВАННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ МЕТАЛЛУРГИИ ПО ПОКАЗАТЕЛЯМ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ

В статье оценены результаты функционирования предприятий металлургии Украины на основе сопоставления уровней конкурентоспособности и инновационной активности предприятий. Предложена матрица определения стадии жизненного цикла интегрированных предприятий металлургии в зависимости от уровня конкурентоспособности и инновационной активности. Сочетание оценки конкурентоспособности металлургических предприятий с анализом инновационного потенциала позволило усовершенствовать управление предприятиями отрасли и повысить эффективность их функционирования в современных рыночных условиях.

Ключевые слова: конкурентоспособность; инновационная активность; потенциал; предприятия металлургии; кластер.

Melikhov Andriy,

Ph. D. in Economics, assistant professor of business economics, Mariupol State Higher Educational Institution "Azov State Technical University"

EVALUATION RESULTS OF INTEGRATED FUNCTIONING OF METALLURGY BY COMPETITIVENESS INDICATORS

The article reviewed the results of operation of metallurgical Ukraine on the basis of comparison of levels of competitiveness and innovation in the enterprises. Metallurgy enterprises today operate in difficult market conditions and management needs to be improved in order to improve the results of their operations and become more competitive in today's domestic and foreign markets. The study proposed the competitiveness of leading enterprises of metallurgy Ukraine, which in the context of previous studies are grouped into seven clusters with certain features of innovation. The level of competitive steel enterprises based on the definition of the integral index of competitiveness, the calculation of which consists of the definition of integrated indicators of financial, production, marketing factors and factor prices. Calculation results competitiveness of metallurgical show that most businesses and has high reference level of competitiveness, providing a high level of solvency, business activity, enterprise profitability. In terms of innovation potential metallurgical enterprises are characterized by potentials at the stage of depression, recession and progression. A matrix determines the stage of the life cycle of metallurgical integrated according to the competitiveness and innovation activity. The combination of assessing the competitiveness of metallurgical enterprises with innovation potential analysis allowed the industry to improve business management and improves

the functioning of the current market conditions. The proposed operation of the integrated assessment of metallurgical Ukraine in terms of competitiveness and innovation activity is a modern tool of innovation and enterprise development, reflecting the impact and correlation innovation potential and competitiveness in foreign and domestic markets.

Keywords: competitiveness; innovation activity; potential; metallurgical enterprises; cluster.

REFERENCES

1. Dutova N. V. (2010), Use of metallurgical enterprises of modern information technologies in the field of sales, *Economics and Organization Management*, 1 (7), pp. 136-144 (rus).
2. Luppol O. (2003), Justification of the method for assessing the impact of reform of ownership of activity of metallurgical plants in Ukraine, *Skhid*, 8 (58), pp. 28-30 (ukr).
3. Makohon Yu. V., Shpundra M. H. (2009), The crisis in the global economy: strategic priorities metallurgy Ukraine, *Strategic Priorities*, 1 (10), pp. 86-95 (ukr).
4. Matrosova L. M., Korotina Ya. V. (2008), Aspects of Crisis Management production capacity of metallurgical enterprises, *Economic Bulletin of Donbass*, 2, pp. 90-96 (ukr).
5. Shutaeva O. (2011), Implementation of the export potential of the metallurgical complex of Ukraine in the context of the global metals market, *The researchers note Tauride National University V.I. Vernadsky*, 1, pp. 246-257 (ukr).
6. Horoshkova L. A., Volkov V. P. (2011), Features of competition in the mining and processing industry of Ukraine, *Journal of scientific papers Donetsk State University of Management*, 1 (55), pp. 177-187 (ukr).
7. Kibuk T. M. (2008), Competitive advantages and problems of the steel sector of economy of Ukraine, *Economy and State*, 7 (67), pp. 47-50 (ukr).
8. Maiboroda O. Ye. (2013), Ways to improve the competitiveness of the steel industry, *Journal of the National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"*, 67 (1040), pp. 46-52 (ukr).
9. Mezentseva O. O. (2011), International investment activity as a factor in improving the competitiveness of the Steel Industry, *Bulletin of Sumy State University*, 4, pp. 79-88 (ukr).
10. Pozhueva T. O. (2012), Organizational and financial support for innovation process at domestic enterprises, *Economic Bulletin of Donbass*, 1, pp. 213-216 (ukr).
11. Vdovenko Yu. V. (2012), Economic and statistical analysis of innovative activity of industrial enterprises of Lugansk region, *Economic Bulletin of Donbass*, 2, pp. 4-7 (ukr).
12. Batsalai T. M. (2012), Intellectual capital as a specific characteristic of innovation active enterprises, *Economic Bulletin of Donbass*, 2, pp. 82-88 (ukr).
13. Zhuchok T. M. (2012), Analysis of the innovation potential of industry in Luhansk region, *Economic Bulletin of Donbass*, 3, pp. 25-30 (ukr).
14. Kryvchykov A. A. (2012), Theoretical and methodological basis for determining the forms and stages of the innovation process, *Economic Bulletin of Donbass*, 3, pp. 189-192 (ukr).
15. Andrushkiv B. M., Melnik L. M., Maliuta L. Ya. (2010), Strategic management of innovative enterprise development, Ternopil, 278 p. (ukr).
16. Zemliankin A. I., Liakh I. I. (2005), On the problems of ensuring competitive advantage of organizational structures based on innovation, *Industrial Economy*, 4, pp. 95-101 (ukr).
17. Lifits I. M. (2009), Formation and evaluation of competitiveness goods and services, Moscow, 335 p. (rus).
18. Maslak O. I., Bezruchko O. O. (2014), Managing economic potential on the different stages of its life cycle, *Marketing and Innovation Management*, 1, pp. 201-212 (ukr).
19. Melikhov A. A. (2014), Cluster analysis of innovative activity of industrial enterprises of Ukraine, *Economics and Management 2013: prospects for integration and innovation*, Dnipropetrovsk (ukr).

© Меліхов Андрій

Надійшла до редакції 19.08.2014